

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. II. Vltteriùs ostenditur velle Deum omnes homines salvos fieri.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

tionem scilicet bonas iis & illuminationes immit- tendo ut respicant, nisi quia eorum salutem, quantum est ex se, desiderat. Imò aperte testatur velle se ut non pereant, sed ut convertantur & vivant, quod idem est, atque ut salutem conse- quantur.

V. Secundò hoc idem probatur: certum est Chri- stum pro omnibus esse mortuum; ergo omnes vult salvos fieri, & eo animo sanguinem suum fudit, ut omnes redimeret, & ad æternam beati- tudinem, quantum est ex se, perduceret: anteceden- dens constat; inter alias enim propositiones in libro Cornelii Jansenii Iprentis Episcopi ab Inno- centio decimo damnatas, hæc una est: *Sempela- gianum est dicere, Christum pro omnibus omnino homi- nibus mortuum esse, aut sanguinem fuisse;* quam propositionem Pontifex Fallam, Temerariam, Scandalosam; & intellectam eo sensu, ut Chri- stus pro salute duntaxat Prædestinatorum mortuus sit: Impiam, Blasphemam, Contumeliosam, Divinæ Pietati Derogantem, & Hæreticam de- clarat, & uti talem damnat.

Quinta Pro- positio in li- bro Cornelii Jansenii Ipr. Ep. damnata.

VII. Imò diu ante hæc nostra tempora, teste Baro- nio, anno 490, & Sirmundo tomo primo Con- ciliarum Gallie anno 475, sub Symmacho Papa, dictum est anathema illi, qui dixerit, quòd Christus non pro omnibus mortuus sit, nec omnes homines velle salvos esse. Et Apostolus 1. ad Timoth. 2. v. 6. de Christo ait: *Qui dedit redemptionem semetipsum pro omnibus.*

VII. Certum ergo est Christum pro omnibus esse mortuum, & omnium esse Redemptorem, utpo- te qui propter nos, & nostram salutem descendit de cælis, ut nimirum clausam cæli januam referret, & viam omnibus ad beatitudinem aperiret, quam- vis multi redemptionis ejus fructum, suâ culpâ non percipiant, sed viam ad salutem peccatis suis obstruant, cælique portam ultro sibi occlu- dant.

VIII. Accedit, hanc esse communem sanctorum Pa- trum sententiam, qui passim affirmant, Deum velle omnes homines salvos fieri: sic enim cap. 2. Epist. 1. ad Timotheum loquitur S. Chrysolto- mus, Theophylactus, S. Ambrosius, S. Hieronymus, & alii. Idem docet S. Prosper lib. 2. de Vocat. Gentilium, cap. 19: & 25. S. Athanasius lib. 3. de Assumptione hominis, & alii passim, ut latius declarabitur Sectione sequente.

Patres docet velle Deum omnes homines salvos fieri.

SECTIO SECUNDA.

Uterius ostenditur velle Deum omnes homines salvos fieri.

I. PRÆCIPUA verò hujus rei probatio desumit- tur ex Epistolâ primâ Divi Pauli ad Timo- theum, cap. 2. v. 4. ubi de Deo loquens Aposto- lus, *Omnes homines, inquit, vult salvos fieri, & ad agnitionem veritatis venire.* Deus ergo omnibus hominibus optat salutem, & ad hunc finem Filium suum unigenitum dedit, & per eum Sacra- menta instituit, & alia media ad salutem necessa- ria suppeditavit, & si quis pereat, non defectu voluntatis in Deo, & sinceri affectus eum salvan- di, sed suâ malitiâ perit, ut dictum est Sectione præcedente, num. 7.

II. Difficultatem circa hunc locum Apostoli faciunt tres Divi Augustini, ejusdem explanationes. Prima habetur libro de Correct. & gratiâ, c. 14. ubi ait intelligendum esse Apostolum, non de R. P. Comptoni Theol. Scholast. Tom. 1.

singulis generum, sed de generibus singulorum, ut sensus sit, velle Deum omne genus hominum salvari, id est ex unoquoque genere aliquos, ut viros aliquos, aliquas sceminas, ex Judæis quosdam, quosdam ex Gentilibus, & sic de senibus, ado- lescentibus, Regibus, plebeis; &c. sicut omne animal fuit in arca Noë. Secunda loci hujus explicatio habetur in Enchir. cap. 103. Deum sci- licet velle omnes salvos fieri, qui salvantur: sicut magister aliquis, qui solus docet in civitate qua- piam, docere dicitur omnes pueros in illa civi- tate, quia quicunque pueri docentur, ab illo do- centur, non ab alio: sic quisquis salvatur, per Dei voluntatem salvatur, nec sine ejus voluntate quisquam salutem consequitur. Tertia demum explicatio ponitur cap. 15. de Correctione & gra- tiâ, nempe, Deus vult omnes homines salvos fieri, id est facit nos hoc velle: sicut idem S. Augusti- nus, S. Gregorius, & S. Anselmus illud ad Ro- manos, cap. 8. vers. 26. *Spiritus postulat pro nobis gemitibus inenarrabilibus; exponunt, postulat, in- quiunt, id est postulare nos & genere facit.*

Prima: Est omni hominum genere vult aliquos salvari.

Secunda: Vult omnes salvari, qui salvantur.

Tertia: Deus vult omnes homines salvos fieri, id est facit nos hoc velle.

Ceterum, licet ob auctoritatem tanti Docto- ris hæc suam habeant probabilitatem; aliam ta- men universaliorem explanationem non exclu- dunt, quæ & communis Patrum, & ipsius etiam Divi Augustini interpretatio est, mentique Apo- stoli multo conformior, ut jam ostendam.

III. Hæc explica- tiones uni- versaliorem non exclu- dunt.

Vera itaque & genuina Divi Pauli hoc loco explicatio est, Deum sine ullâ exceptione velle omnes omnino homines salvos fieri, voluntate antecedente, verâ & propriâ, quamvis non omni- no efficaci; unde non obstante hac voluntate vult aliquos consequenter, prævisis scilicet eorum de- meritis, damnari. Hanc verò esse mentem Apo- stoli; inprimis suadet ipse contextus: obsecrat enim orari pro omnibus; quia Deus vult omnes homines salvos fieri: verba ergo hoc sonant, est- que haud dubiè sensus literalis; ad alias autem explanationes, sine necessitate, quæ hic nulla est, non est recurrendum, juxta communem regulam à Patribus & Theologis ad Scripturæ interpre- tationem assignatam. Deinde cupit Apostolus ut pro omnibus sine ullâ limitatione oretur; cum ergo eodem tenore verborum rationem hu- jus sui desiderii subdat, quia scilicet Deus vult omnes salvos fieri, satis ostendit velle etiam Deum omnes sine limitatione salvari: nec enim verisimile est Apostolum voce omnes in eadem lineâ uti æquivocè.

IV. Sensus Apo- stoli est, vel- le Deum om- nes omnino homines sal- vos fieri.

Ad meta- phoricas Scripturæ interpreta- tiones, sine necessitate non est re- currendum.

Hoc etiam aperte colligitur ex verbis proximè sequentibus, hanc quippè Dei voluntatem salvan- di omnes, ex eo colligit D. Paulus, quòd unus sit Mediator Dei & hominum homo Christus IESVS, qui dedit redemptionem semetipsum pro omnibus, sed Christus non aliorum Judæorum, Gentilium, Regum, plebeiorum, virorum, sceminarum, &c. est Redemptor, sed omnium, ut Sectione præce- dente, num. 5. 6. & 7. ostensum est; ergo sicut nullus est, quem non redemit, ita nullus est, quem non velit salvum fieri. Adde proprietatem, & verum sensum unius loci Scripturæ, ex consonan- tiâ aliorum locorum esse desumendum; in aliis autem Scripturæ locis, ut Sect. præcedente n. 4. ostendi, expressè habetur velle Deum omnium salutem; ergo hic etiam locus est ita intelli- gendus.

V. Ratio à S. Paulo hic allata pro- bat Deum velle omnes homines sal- vos fieri.

Tandem Patres, ut in sino Sect. præcedentis vidimus, hoc modo prædictum Apostoli locum interpretantur: inter quos S. Ambrosius, *Si Deus, inquit, qui Omnipotens dicitur, omnes homines salvos*

VI. Patres com- munitè hoc modo Apo- stolum in- terpretantur.

TOMVS I.

vult fieri, cur non impletur ejus voluntas? & paulò post subdit: Vult enim Deus omnes salvos fieri sed si accedant ad eum: non enim sic vult, ut nolentes salventur, sed vult illos salvari, si & ipsi velint. Idem docet S. Joa. Damascenus cap. primo ad Ephesios. S. Clemens etiam libro secundo Constit. Apostol. cap. 59. hanc sententiam tradit tanquam ab Apostolis acceptam: & subjicit, *Voluntas Dei est, ut nullus intereat, sed universi homines unanimi sententiâ credentes ei, & unanimum laudem ferentes in eum, vivant in aeternum.* Quam etiam esse sententiam S. Augustini ostenditur infra, num. nono.

VII.

S. Thomas hunc locum Apostoli explicat, quòd Deus velit omnes omnino homines salvos fieri.

Alia D. Thomae hujus loci explicatio, juxta præcedentem debet intelligi.

S. Thomas insuper hic, quæst. 19. art. 6. ad 1. hoc modo istud Apostoli testimonium interpretatur: cum enim duas loci hujus explicationes ex S. Augustino supra, num. 2. positas retulisset, iis relictiis ait sensum Apostoli esse, velle Deum antecedenter omnem hominem salvari, quamvis consequenter, visis nimirum eorum peccatis & impoenitentia finali, velit aliquos damnari; quæ est ipsissima nostra conclusio. Juxta quam interpretationem explicari debet, quod alibi dicit S. Doctor, Deum scilicet velle omnes salvos fieri, voluntate, non beneplaciti, sed signi, seu quòd det omnibus doctrinam, & præcepta, quæ sunt indicia velle cum omnium salutem, quamvis revera non velit omnes, sed aliquos tantum salvari. At sine dubio hoc D. Thomæ pronuntiatum, ut dixi, juxta proximè allatam ejusdem explicationem prædicti Divi Pauli testimonii intelligi debet; si enim Deus det signa & indicia se omnium salutem cupere, re tamen verâ eam non cupiat, fidei, simulatè, ac dolosè agit cum hominibus; quod de summâ veritate ac bonitate cogitare nefas est.

VIII.

Deus dat reprobis varia media salutis; ergo vult eorum salvationem.

Ratio denique est, nam juxta Concilium Trid. sess. 6. cap. 7. Deus reprobis varia tribuit media salutis, idque ex intentione eos salvandi. Homo, inquit Concilium, ex injusto sit justus, & ex inimico amicus, ut sit hæres secundum spem vitæ aeternæ. Hujus justificationis causa sunt, finalis quidem, gloria Dei, & Christi, ac vitæ aeternæ, &c. Ergo Deus habet voluntatem eos salvandi, cum in hunc finem isthæc iis media largiatur.

IX.

Quam certum sit velle Deum omnes salvos fieri.

Clarè docet S. Augustinus Deum velle omnes homines salvos fieri.

Unde, inquit Suarez, hic lib. 4. cap. 1. num. 7. assertio posita, nempe Deum velle omnes salvos fieri, tanquam certa est accipienda, cum in sacris Literis satis expressa sit, & communi Patrum calculo firmata, ut jam ostensum est. Quibus accedit S. Augustinus lib. de Spiritu & literâ, cap. 32. ubi explicans locum illum Apostoli 1. ad Timoth. 2. ait Velle quidem Deum omnes salvos fieri, non sic tamen, ut iis adimat liberum arbitrium, quo vel bene, vel male utentes, justissime judicentur. Ergo juxta S. Augustinum voluntas illa extenditur etiam ad reprobos. Item in libro ad articulos sibi falsò impositos, quorum secundus erat, Quod Deus velit omnes salvare: Respondet, Sincerissime credendum est, atque profectendum, Deum velle ut omnes homines salvi fiant, siquidem Apostolus, cujus ista est sententia, sollicitè præcipit, quod in omnibus Ecclesiis fidelissime custoditur, ut Deo pro omnibus hominibus supplicetur. Quæ verba habentur apud S. Prosperum, ad objectiones Vincentianas, Responsione secundâ.

SECTIO TERTIA.

Objectiones contra id quod diximus, Deum scilicet velle omnes salvos fieri.

Obijciens primò, assignari non posse, quoniam sit actus ille, quo Deus vult omnes salvos fieri: non enim est efficax, sic namque omnes salvarentur, cum voluntas Dei efficax semper impleatur, certum tamen est omnes non salvari. Nec etiam est inefficax, voluntas quippe inefficax arguit imperfectionem, & consequenter Deo repugnat. Respondetur voluntatem hanc non esse efficacem respectu finis intenti, ob rationem in argumento allatam. Nec tamen est merè inefficax, & quæ nullum omnino habet effectum, qualis est complacentia, quam Deus habet de creaturis possibilibus, ex vi cujus nihil circa illas operatur, nec quidquam iis communicat.

Dico itaque voluntatem hanc Dei, quæ vult omnes salvos fieri, esse efficacem partim, partim inefficacem, & non incongruè vocari posse Mixtam. Respectu ergo salutis, quam Deus reprobis per hanc voluntatem intendit, est inefficax; illam enim reprobis nunquam consequentur: respectu tamen mediæ sufficientium, est efficax, vel immediatè, si simul sit intentio finis & illorum electio, vel saltem mediatè, quatenus scilicet ex vi hujus actus, quo illos salvare cupit, oritur alius, quo vult media, per quæ possunt salutem consequi; imò quantum est ex parte Dei, de facto eam consequentur, nisi iis ipsi uti nolent, & immittas à Deo inspirationes rejiciendo, ultro sibi damnationem accerferent.

Hæc tamen voluntas nullam in Deo arguit imperfectionem, cum non sit inefficax defectu potentia; Deus quippe, si vellet, hominum voluntates cogere posset, & vim iis inferendo, in quamcunque partem veluti nolentes pertrahere: sed suavi potius viâ, hominisque naturæ conformi procedere maluit, & indemnem ejus servare libertatem, ac creaturam rationalem rationali modo gubernare, itaque voluntatem ei suam accommodare, & attemperare concursum, ut nec rementi necessitatem imponeret, nec volenti vires ad salutis consecutionem requisitas denegaret.

Nec, quod opponunt aliqui, Agatho Papa in sextâ Synodo voluntatem illam, quæ Christus in horto mortem vitare voluit, ideo probat non fuisse divinam, quia fuit inefficax, sed quia ibidem significatur diversam fuisse à divinâ: statim enim subjicit Christus, Non mea voluntas, sed tua fiat. Nec illam etiam voluntatem Marci septimo, quæ Christus latere voluit, probat Pontifex fuisse humanam, quia erat inefficax, sed quia infirma, Voluit enim latere, inquit Evangelista, & non potuit, ex vi scilicet voluntatis humanæ præcisè mediæ ad latendum sufficientia in illâ rerum peritasti adhibere nequivit. Sed de voluntate inefficacè, quo pacto Deo non repugnet, fusè dictum est supra, Disp. 29. sectione tertiâ.

Obijciens secundò P. Vasquez ex Gregorio in 1. dist. 46. quæst. 1. & aliis, locum illum S. Pauli Sect. præcedente citatum, Deum scilicet velle omnes homines salvos fieri, extendi ad solos adultos, non ad parvulos, cum dicat Apostolus, illos velle

I. Quæ sit actus ille, quo Deus vult omnes salvos fieri.

Natura hujus voluntatis magis explicatur.

II. Voluntas Dei salvandi omnes, est efficax partim, partim inefficax.

III. Voluntas efficax voluntatis in Deo arguit imperfectionem.

IV. Agatho Papa non arguit in Deo imperfectionem voluntatem inefficacem.

V. Verbum hanc ille D. Paulus, Deus vult omnes homines salvos fieri, extenditur ad parvulos.